

e-novičke

april 2011

Dragi bralci, v četrti številki spletnega časopisa je nekaj več prostora namenjenega pestri mednarodni dejavnosti, opozarjamo pa tudi na razpis za izvajalce prireditev v TVU in javno razpravo o novi Beli knjigi o vzgoji in izobraževanju.

Vabim vas k branju vsebinsko bogate številke, Nevenka Kocijančič, izvršna urednica e-Novičk

VSEBINA

In memoriam	2
Umrli je Jindra Kulich	2
Domače novičke	2-5
Izobraževanje odraslih v Resoluciji o nacionalnem programu visokega šolstva 2011–2020.....	2
Raziskovalna in inovacijska strategija Slovenije 2011–2020	3
Novosti v Info-mozaiku	4
Okrogla miza Multikulturno izobraževanje	4
Zeleni znak POKI – spodbuda organizacijam za sistematična vlaganja v kakovost	5
Projekti ESS	6-7
Svetovalci za kakovost izobraževanja odraslih	6
Zaključili smo s Temeljnimi usposabljanjem izvajalcev programa Branje za znanje in branje za zabavo (BZZ)	6
Teden vseživljenjskega učenja 2011	7-8
Izšel je razpis za sofinanciranje prireditev v TVU 2011	7
Andragoški kolokvij: Gospodarstvo v recesiji in izobraževanje odraslih	8
Mednarodno sodelovanje	8-11
Japonska raziskovalka Naoko Suzuki v Sloveniji	8
Zaključna konferenca o Akcijskem načrtu za izobraževanje odraslih	9
Študijski obisk delegacije Fundacije Ludwig Windthorst.....	9
Obisk ruske delegacije na ACS	10
Mednarodna konferenca Zagotavljanje kakovosti v poklicnem izobraževanju	11
Pomembne publikacije	11-12
Tematska študija Odrasli v formalnem izobraževanju: politika in praksa v Evropi	11
Nova knjižna zbirka o izobraževanju odraslih	12
Program študijskih obiskov 2011/12 za izobraževanje in poklicno usposabljanje	12
Iz drugih virov	13-16
Nove objave na spletnih straneh Statističnega urada RS	13
Evropska konferenca v Bruslju	13
6. letna konferenca Kakovost za prihodnost vzgoje in izobraževanja	14
Izpeljano je bilo usposabljanje v okviru projekta Krepitev mreže nevladnih organizacij izobraževanja starejših	14
Tretja letošnja številka NoviSIO	15
Teden vseživljenjskega učenja v Evropskem parlamentu	15
Tečejo priprave na svetovno skupščino ICAE	16
in še vrsta drugih novic	16-24

IN MEMORIAM

Umrli je Jindra Kulich

V Vancouvru je v starosti 80 let umrl Jindra Kulich, češki andragog, ki je od leta 1954 živel in delal v Kanadi. Lahko rečem, da smo z njim izgubili resničnega prijatelja Slovenije in našega izobraževanja odraslih. Po dejavnosti v zadnjem obdobju njegove kariere ga štejem med strokovnjake za primerjalno andragogiko. Prispeval je pomemben delež h primerjalnemu raziskovanju izobraževanja odraslih v vzhodnoevropskih državah, ki ga je dobro poznal. To znanje je uporabil tudi v svoji zadnji primerjalni študiji o vplivu Grundtviga na izobraževanje odraslih v državah vzhodne Evrope.

Svoje temeljno andragoško znanje je pridobil na Danskem, potem ko je leta 1953 emigriral iz bivše socialistične Čehoslovaške. Na Danskem ga je fascinirala demokratična tradicija v izobraževanju, ki je bila popolno nasprotje 'češke', 'avstrijske' in 'nemške šole', ki jih je pred tem edine poznal. Postal je vnet privrženec in izvajalec 'liberalnega izobraževanja odraslih'. Po dveh letih – v tem času je študiral na Mednarodnem ljudskem kolidžu v Elsinoru – se je za stalno preselil v Kanado. Na koncu svoje aktivne poklicne poti – po tem, ko je opravljal vodstvene naloge v ustanovah za izobraževanje odraslih – je postal direktor Centra za izobraževanje odraslih v znani Univerzi British Columbia v Vancouvru. S svojim specifičnim znanjem primerjalne andragogike se je dejavno udeleževal konferenc o izobraževanju odraslih v Evropi. Sodeloval je tudi pri projektih Andragoškega centra Slovenije.

Njegov hobi po koncu aktivne profesionalne kariere je bilo knjižničarstvo in sistematična obdelava knjižnih in dokumentacijskih virov s področja izobraževanja odraslih. Nekaj te svoje zagnanosti je naklonil tudi nam, saj je knjižnici ACS poklonil del svoje bogate strokovne knjižne zbirke.

Dr. Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si), ADS

DOMAČE NOVIČKE

Izobraževanje odraslih v Resoluciji o nacionalnem programu visokega šolstva 2011–2020

Dozdajšnji nacionalni programi visokega šolstva izobraževanju in študiju odraslih niso namenjali veliko pozornosti. V letošnjem letu je Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo pripravilo nov nacionalni program visokega šolstva, ki naj bi ga Državni zbor sprejel kot dokument z naslovom [Resolucija o Nacionalnem programu visokega šolstva 2011–2020](#) (ReNPVŠ11–20). Če gledamo ta dokument z zornega kota izobraževanja odraslih, vsebuje v primerjavi s prejšnjimi nekaj zelo spodbudnih postavk. Poglavitne so:

- Študij je načelno enako dostopen vsem – tako mladim kot odraslim, saj se lahko vanj vključijo vsi, ne glede na življenjsko obdobje, v katerem se odločijo za študij.
- Program za odrasle se bo – tako kot doslej – izvajal v zmanjšanem obsegu: namesto polne obremenitve, ki obsega 60 kreditnih točk (v nadaljevanju ECTS), bo prilagojena oblika obsegala 30 do 45 ECTS na leto.
- 'Izredni študij', namenjen tistim, ki se niso mogli vpisati kot 'redni' študentje, a jim je bil omogočen vpis, če so plačali šolnino, ne bo več mogoč.
- Izobraževalna ponudba visokošolskih izobraževalnih ustanov bo omogočala tudi fleksibilne učne poti, npr. priznavanje poprej pridobljenega znanja in kompetenc, pridobivanje kvalifikacij na horizontalni

ravni, vključevanje študentov v programe interesnih dejavnosti, dodatne ponudbe neformalnega izobraževanja za študente, študij na daljavo.

- Pri sprejemu kandidatov naj bi se dosledno upoštevalo tudi neformalno in priložnostno učenje.
- Država naj bi posamezniku krila stroške izobraževanja na prvi študijski stopnji kadar koli v življenju. To pravico naj bi imeli vsi posamezniki, ki še ne bodo imeli dosežene izobrazbe na tej ravni, oziroma tisti, ki jim država še ni financirala študija na tej ravni. Na drugi stopnji študija bo država financirala stroške študija posamezniku za 60 ali 120 ECTS glede na dolžino izbranega študijskega programa oziroma eno ali dve leti, kadar koli v življenju, a bo moral posameznik ob neuspešnem zaključku sredstva vrniti državi.
- V dokumentu je navedeno, da predlagane spremembe temeljijo na *vseživljenjskem učenju*, pojavlja se tudi pojem '*družba znanja*'.

Ob tej pozitivni oceni dokumenta pa smo kritični do nekaterih uporabljenih strokovnih izrazov, med katerimi je tudi izraz '*karierna orientacija*', ki smo ga že zavrnili tudi v e-Novičkah. Pripravljavcem dokumenta lahko sicer izrazimo priznanje, ker so se izognili izrazom 'izredno izobraževanje' in 'izredni študij', ne moremo pa se strinjati z izrazom, ki ga vpeljujejo namesto tega, to je '*delni študij*', za razliko od študija s polnim časom, ki ga imenujejo '*polni študij*'. S tem sicer skušajo prevajati angleška izraza 'part-time' in 'full-time'. Prevod pa seveda ni ustrezen, ker izraz 'delni študij' ne določa, da gre za časovno (in ne vsebinsko ali vrednostno) skrajšan študij.

Več lahko preberete v e-informativnem glasilu ADEES, ki izide v začetku aprila.

Dr. Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si), ADS

Raziskovalna in inovacijska strategija Slovenije 2011–2020

V e-informativnem glasilu ADEES, ki izide v aprilu, se lahko podrobneje seznanite tudi z drugim strateškim dokumentom, ki so ga letos pripravili v Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, to pa je *Raziskovalna in inovacijska strategija Slovenije 2011–2020 (RISS)*. V njej so postavke, ki so pomembne tudi z zornega kota izobraževanja odraslih.

Dokument ([končni osnutek](#)) poudarja potrebo po znanju, kar med drugim osvetljuje tudi s temile vsebinami (navajamo jih izločene iz širšega konteksta):

- potrebno je vzpostaviti 'družbo znanja';
- RISS se smiselno povezuje z *Nacionalnim programom razvoja visokega šolstva 2011–2020 (NPVŠ)* v t.i. 'trikotnik znanja';
- industrija in storitveni sektor potrebuje nova znanja in spretnosti;
- vseživljenjsko učenje in izobraževanje na delovnem mestu postajata vse pomembnejša sestavna dela raziskovalnega in inovacijskega sistema;
- znanje je temeljna vrednota sodobnega sveta;
- kakovostno izvajanje dejavnosti in postopkov prenosa znanja lahko omogočita le ustrezna kadrovska podprtost in stabilnost delovnega okolja, kar moramo doseči prek primernega izobraževanja/izpopolnjevanja;
- krepitev človeških virov v znanosti ima prednostno mesto v srednjeročnih nacionalnih raziskovalnih in razvojnih programih;
- povečati je treba število raziskovalcev in razvojnikov v gospodarstvu;

- krepiti je treba usposobljenost kadrov, kar temelji na vseživljenjskem učenju;
- znanje je v družbi vrednota, v gospodarstvu pa kapital in naložba;
- v posodabljanje strokovnih študijskih programov bodo vključena tudi podjetja, predvsem pri opredeljevanju profilov kompetenc študijskih programov, pri čemer bo ustrezna skrb namenjena ravnotežju med splošnim akademskim pristopom in potrebami industrije.

Dr. Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si), ADS

Novosti v InfO-mozaiku

Na spletni strani ACS, v rubriki [InfO-mozaiik](#) objavljamo novejšje informacije o:

- [Ponudbi izobraževanja za odrasle v šolskem letu 2010/2011](#), kjer smo predstavili novejšje rezultate analize ponudbe izobraževanja in učenja za odrasle v Sloveniji, in sicer izobraževalno ponudbo po regijah in občinah, izvajalce izobraževanja po vrstah ustanove, vrste izobraževalnih programov in vsebinska področja izobraževanja odraslih;
- [Vključenosti odraslih v formalno izobraževanje](#), kjer so prikazani novejšji statistični podatki o vključenosti odraslih v osnovnošolsko, srednješolsko ter terciarno izobraževanje – višješolsko in visokošolsko strokovno izobraževanje. Vpis v osnovnošolske programe za odrasle se je v šolskem letu 2008/2009 povečal v primerjavi s prejšnjim šolskim letom, medtem ko se število odraslih, vključenih v srednješolske programe, nekoliko zmanjšuje. V študijskem letu 2010 je v primerjavi s preteklimi leti po prvih podatkih manjši tudi vpis študentov v terciarno izobraževanje.

Poleg novejših prispevkov boste v InfO-mozaiku lahko našli tudi mnogo drugih zanimivih informacij, statističnih podatkov, evropskih kazalnikov ter predstavitev s področja izobraževanja in učenja odraslih.

Erika Brenk (erika.brenk@acs.si), ACS

Okrogla miza Multikulturno izobraževanje: kakšen sistem vzgoje in izobraževanja potrebujemo v multikulturni družbi?

ACS je skupaj z Inštitutom za slovensko izseljenstvo in migracije (ISIM) ZRC SAZU 10. marca 2011 organiziral okroglo mizo o multikulturnem izobraževanju. Namen okrogle mize je bil odgovoriti na vprašanje, kakšen sistem vzgoje in izobraževanja potrebujemo v multikulturni družbi. Moderatorica okrogle mize je bila avtorica tega prispevka. Dejavní govorníki so bili *dr. Marina Lukšič Hacin*, *dr. Mirjam Hladnik Milharčič* in *Marijanca Ajša Vižintin* (vsi trije ISIM ZRC SAZU), *mag. Mitja Sardoč* (Pedagoški inštitut in ISIM ZRC SAZU), *mag. Mirko Zorman* (Zavod RS za šolstvo) in *Bronka Straus* (Ministrstvo za šolstvo in šport).

Na okrogli mizi je bilo poudarjeno, da so vse evropske družbe multikulturene, zato so države Zahoda razvile multikulturno izobraževanje. S tem so se odzvale na multikulturnost, ki je značilna tudi za sisteme vzgoje in izobraževanja. Slovenija se lahko veliko nauči od teh več desetletnih tradicij. Multikulturno izobraževanje je reforma sistema vzgoje in izobraževanja, ki obsega od reforme kurikulov (vključitev perspektiv manjšin in priseljencev) do krepitve medkulturnih kompetenc za učitelje in udeležence izobraževalnega procesa,

odpravljanja predsodkov in stereotipov v izobraževalnem procesu, prizadevanja za enakost v vzgoji in izobraževanju itd. Predstavljena je bila dobra praksa Švedske, kjer tradicionalno velja načelo enakopravnosti življenjskih pogojev za vse prebivalce Švedske, ne le za prebivalce z državljanstvom. Poudarjeno je bilo, da morajo pri integraciji priseljencev sodelovati vsi sektorji družbe. Naša zakonodaja o vzgoji in izobraževanju (razen Zakona o izobraževanju odraslih iz 2006) sicer nudi izhodišča za multikulturno izobraževanje, vendar to slednje v praksi še ni razvito. Podani so bili tudi konkretni primeri upravljanja s kulturnimi razlikami v šolah. Ugotovljeno je bilo, da mora sistem vzgoje in izobraževanja v multikulturni družbi temeljiti na vključenosti, izbirnosti in lokalnosti. Problem pa je, ker so občine v Sloveniji na področju integracije priseljencev še premalo zavzete.

Dr. Natalija Vrečer (natalija.vrecer@acs.si), ACS

Zeleni znak POKI – spodbuda organizacijam za sistematična vlaganja v kakovost

Na ACS smo v marcu zaključili postopek presoje vlog za podaljšanje pravice do uporabe [zelenega znaka POKI](#) za izobraževalne organizacije, ki jim je pravica potekla 31. decembra 2010, in organizacije, ki so se odločile, da zaprosijo za ponovno pridobitev pravice do uporabe znaka. Od skupno desetih so nam sedem vlog poslale organizacije, ki so bile v projekt POKI vključene v obdobju 2006–2007 (podaljšanje pravice), tri vloge pa smo prejeli od organizacij, ki so bile v projektu že pred letom 2006 (ponovna pridobitev pravice). Z obsežno in raznovrstno dokumentacijo so organizacije utemeljevale, da dosegajo vseh pet zahtevanih kriterijev, in dokazovale, da tudi po zaključku projekta POKI sistematično skrbijo za presojanje in razvijanje kakovosti. Na podlagi prejetih vlog ugotavljamo, da si še vedno prizadevajo za razvoj kakovosti in vpeljujejo izboljšave na različna področja svojega dela, čeprav se je projekt, v katerem so sodelovale, zaključil že pred leti. Pravico do uporabe znaka smo podaljšali devetim organizacijam, ki so oddale vlogo. Znak tako trenutno uporablja [32 izobraževalnih organizacij](#), od tega tri srednje šole, pet šolskih centrov, osemnajst ljudskih univerz ter šest zasebnih izobraževalnih organizacij. Prav vse od teh organizacij se rade pohvalijo, da so nosilke zelenega znaka POKI. Uporabljajo ga na svojih dokumentih s področja kakovosti izobraževanja odraslih in širše, objavljajo ga na spletnih straneh, v brošurah, zloženkah, oglasnih deskah in še kje.

Zeleni znak POKI predstavlja izobraževalno organizacijo, ki sistematično skrbi za kakovost svojih storitev v izobraževanju odraslih. Je motivacijski ukrep oziroma spodbuda, ki smo ga na ACS razvili in vpeljali leta 2004, da bi tudi tako spodbudili prepoznavnost organizacij, ki so se odločile za sistematična vlaganja v kakovost izobraževanja odraslih. Uporabljajo ga lahko tiste izobraževalne organizacije, ki so [sodelovale v projektu POKI](#) in so si pridobile [pravico do njegove uporabe](#). Po preteku pravice lahko organizacija ACS zaprosi za podaljšanje pravice do uporabe znaka s pisno vlogo, v kateri mora dokazati, da izpolnjuje zahtevane kriterije. [Vloge](#) za podaljšanje pravice od leta 2010 dalje sprejemamo dvakrat v koledarskem letu (enkrat v prvi in enkrat v drugi polovici leta).

Jasmina Orešnik Cunja (jasmina.oresnik.cunja@acs.si), ACS

Svetovalci za kakovost izobraževanja odraslih

Januarja 2011 smo začeli usposabljati 14 novih svetovalcev za kakovost v sklopu projekta *Svetovalci za kakovost izobraževanja odraslih*, ki jih je z Javnim razpisom za financiranje razvoja kakovosti v izobraževanju odraslih od 2009 do 2013 izbralo Ministrstvo za šolstvo in šport. Načrtovane dejavnosti za razvoj kakovosti bodo izbrani svetovalci za kakovost uresničevali s pomočjo srečanj na Andragoškem centru Slovenije, preostalo delo v zvezi z razvijanjem kakovosti pa bodo opravljali sočasno v svojih organizacijah, in sicer v obsegu 32 ur na mesec.

Po uvodnem srečanju januarja 2011, na katerem so se udeleženci seznanili z vsebino in načinom dela pri projektu in z vlogo svetovalca za kakovost ter spoznali eno izmed kvalitativnih metod za presojanje in razvijanje kakovosti, in sicer metodo kolegialne presoje, smo 9. marca 2011 izpeljali drugo delavnico. Udeleženci so se na delavnici v celoti posvetili pripravam na kolegialni obisk v šestih izbranih izobraževalnih organizacijah.

Z vidika vloge kolegialnih presojevalcev so se udeleženci naučili, kako:

- presojeti samoevalvacijsko poročilo ter podati strokovno oceno,
- se pripraviti na pogovor z različnimi interesnimi skupinami (direktor/ravnatelj, učitelji, udeleženci, organizatorji izobraževanja...),
- podati povratno informacijo organizaciji gostiteljici obiska in
- pripraviti zapis o izpeljanem kolegialnem obisku, ki bo podlaga za pripravo končnega poročila.

Z vidika vloge koordinatorjev kolegialnega obiska v izobraževalni organizaciji pa so sodelujoči na usposabljanju spoznali, kako poteka priprava kolegialnega obiska v organizaciji ter na kaj morajo biti pozorni med potekom obiska in ob zaključku le-tega.

S pomočjo igre vlog (na fotografiji) so udeleženci na srečanju zaigrali tudi potek skupinskega pogovora kolegialnih presojevalcev z ravnateljem, učiteljem, članom skupine za kakovost in svetovalcem za kakovost. Drugi udeleženci so bili v vlogi opazovalcev pogovora.

Milena Zorić (milena.zoric@acs.si), ACS

Zaključili smo s Temeljnim usposabljanjem izvajalcev programa Branje za znanje in branje za zabavo (BZZ)

V začetku aprila smo izpeljali zadnjo, četrto delavnico v okviru *Temeljnega usposabljanja izvajalcev programa BZZ*. Tokratnega usposabljanja se je udeležilo 24 udeležencev iz 13 izobraževalnih organizacij, ki so bile izbrane na Javnem razpisu za sofinanciranje izobraževalnih programov za dvig ravni pismenosti in Projektno učenje za mlajše odrasle od 2010 do 2013.

Temeljno usposabljanje je potekalo v okviru podprojekta *Usposabljanje za razvoj pismenosti*, ki ga denarno podpirata Evropski socialni sklad in Ministrstvo za šolstvo in šport, in sicer v štirih delavnicah:

- Uvodna, ki sta jo vodili predavateljici *mag. Anja Štefan* in *Irena Matko Lukan* (Ciciban), je govorila o pomenu branja, pripovedovanja in ilustracij za razvoj pismenosti in učenja otrok na sploh.
- Druga delavnica, ki jo je vodila *dr. Marija Grginič* (Pedagoška fakulteta v Ljubljani), se je osredotočala na pomen družinske pismenosti ter različne metode dela s starši in otroki.
- Na tretji delavnici, ki je potekala v Knjižnici Otona Župančiča (KOŽ), je predavateljica *Ida Mlakar* (KOŽ) udeležence seznanila z razvojem knjižničarske dejavnosti za otroke in mladino na Slovenskem, z različnimi tipi knjig ter z napotki, kako izbirati kakovostno otroško literaturo, primerno za otroke od 4. do 6. leta starosti.
- Na zadnji delavnici je *dr. Sonja Pečjak* (Filozofska fakulteta v Ljubljani) udeležencem predstavila psihološke osnove zgodnjega razvoja bralnih in pisnih sposobnosti. Učiteljici v programu BZZ, *Ljuba Fišer* in *Ksenija Šoštarich* (Ljudska univerza Ormož), pa sta ponazorili izkušnje pri izvajanju programa.

V okviru projekta smo tako končali vse načrtovane izvedbe temeljnega usposabljanja izvajalcev programa BZZ. Skupaj se je za izvajanje programa usposobilo 81 strokovnih delavcev iz 39 organizacij po Sloveniji.

Karmen Rajar (karmen.rajar@acs.si), ACS

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2011

Izšel je razpis za sofinanciranje prireditev v TVU 2011

Na [spletni strani Ministrstva za šolstvo in šport](#) je objavljen *Javni razpis za sofinanciranje prireditev v TVU v letu 2011*, ki teče od 1. do 12. aprila 2011. Okvirna višina razpisa je 20.000 EUR. Na razpis se lahko prijavijo izvajalci [TVU](#), ki organizirajo vsaj 10 prireditev. Prijavitelji bodo umeščeni v dva tarifna razreda:

- 10–29 prireditev,
- 30 in več prireditev.

Merila, po katerih bodo prijave ocenjene, so:

- raznolikost vsebin, učnih metod in tehnologij ter vrst učenj,
- vključenost raznolikih ciljnih skupin ter
- raznolikost medijske in vizualne promocije.

V drugem krogu ocenjevanja bo ključnega pomena izobraževalna ponudba po regijah.

Rok za oddajo prijav je 12. april 2011 do 12. ure.

Vprašanja, povezana z razpisom, pošiljajte na naslov sio.mss@gov.si. Opozarjamo na dosledno upoštevanje predpisanega roka in načina prijave na razpis!

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Andragoški kolokvij: Gospodarstvo v recesiji in izobraževanje odraslih

Namen letošnjega andragoškega kolokvija je premisliti o dogajanjih v gospodarstvu in družbi v zadnjih treh letih – tako z ekonomskega kot s širšega, humanističnega zornega kota – ter analizirati vlogo izobraževanja odraslih pri reševanju problemov tega kriznega obdobja in pri oblikovanju novih smernic gospodarskega in družbenega razvoja. Ob tem nas zanima, kakšne so posledice gospodarske recesije na trg dela in položaj aktivnega prebivalstva, še zlasti manj vidne, ki segajo tudi v sfero vrednostnega sistema, človekove morale, etične drže in socialne vključenosti. V tem smislu obravnavamo obdobje krize kot prelomno in hkrati izziv za oblikovanje drugačnega, bolj humanistično in pravično usmerjenega gospodarskega in družbenega razvoja, ki ponuja priložnosti za delovanje različnim posameznikom, skupinam ali skupnosti.

V **plenarnem** (dopoldanskem) delu bodo prispevke predstavili strokovnjaki, ki se ukvarjajo predvsem s teoretičnimi izhodišči problematike gospodarske krize v povezavi z izobraževanjem, v popoldanskem delu pa bo razprava potekala v **dveh delovnih skupinah**:

- *Gospodarska kriza in izobraževanje ter usposabljanje zaposlenih v zasebnem sektorju in*
- *Gospodarska kriza in izobraževanje in usposabljanje zaposlenih v javnem sektorju.*

Letošnji andragoški kolokvij bo v četrtek, **26. maja 2011**, v prostorih in v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije. Podrobnosti so objavljene na strani <http://tvu.acs.si/ak/2011/>.

Rok za prijavo na kolokvij je **18. maj 2011**. Izpolnjeno prijavnico lahko oddate po e-pošti na naslov ak@acs.si. Udeležba na andragoškem kolokvijju je brezplačna.

Mag. Jasmina Mirčeva (jasmina.mirceva@acs.si), ACS

MEDNARODNO SODELOVANJE

Japonska raziskovalka Naoko Suzuki v Sloveniji

Za tedenski obisk Slovenije se je *Naoko Suzuki*, profesorica in raziskovalka vseživljenjskega učenja z Univerze Tokushima, odločila predvsem zaradi projekta *Projektno učenje za mlajše odrasle – PUM*. Na univerzi je sicer zadolžena za pregled izobraževalnih projektov, ki se porajajo v Evropi in ZDA, trenutno pa svojo pozornost usmerja k preučevanju dobrih izobraževalnih praks, namenjenih ciljni skupini NEET (*Not in Education, Employment or Training*), torej mladostnikom, ki se ne izobražujejo in niso zaposleni. Ni čudno torej, da jo je pritegnil mednarodno priznani projekt PUM. Gostitelji, sodelavci Ljudske univerze Radovljica, so jo povabili, da podrobneje spozna ta in druge projekte, ki jih izvajajo. Kot posebej zanimivega je izpostavila mednarodni projekt brezplačnih delavnic za starejše odrasle programa Grundtvig. Ni pa se učila le ona. Izpeljala je delavnici priprave sušija ter origamija (umetnost zgibanja papirja) in tako udeležencem predstavila del bogate japonske kulturne tradicije.

Povabili smo jo tudi na izobraževalno srečanje na ACS (fotografija na prejšnji strani), ki ga je izvedla v ponedeljek, 7. marca. Dvourni predstavitev zgodovine in razvoja japonskega izobraževanja in

vseživljenjskega učenja je pokazala, da je japonski sistem delno primerljiv z našim šele z nastopom industrijske dobe in z izzivi, ki jih za izobraževanje prinaša globalizacija.

Darijan Novak (darijan.novak@acs.si), ACS

Zaključna konferenca o Akcijskem načrtu za izobraževanje odraslih

Med 7. in 9. marcem 2011 je bila v Budimpešti zaključna konferenca o rezultatih izvajanja *Akcijskega načrta za izobraževanje odraslih*. Dogodek je tekel v sklopu dejavnosti madžarskega predsedovanja Svetu EU, pokrovitelj in soorganizator konference pa je bil Direktorat za izobraževanje in kulturo pri Evropski komisiji.

Konferenca se je udeležilo več kot 250 udeležencev iz držav članic in držav kandidatk EU (na fotografiji). Med njimi so bili člani ekspertnih skupin na področju spremljanja izvajanja *Akcijskega načrta za izobraževanje odraslih*, predstavniki resornih ministrstev in drugih vladnih ustanov ter strokovnjaki in izvajalci na področju vseživljenjskega učenja in izobraževanja odraslih.

Ključni cilji dogodka so bili:

- obeležiti triletno intenzivno evropsko sodelovanje na področju izobraževanja odraslih,
- predstaviti dosežke in trenutno stanje ter
- v luči sodobnih izzivov opredeliti potrebe, prednostna področja in ukrepe za obdobje do leta 2020.

Na ta način je konferenca pripomogla k opredelitvi pobud Evropske komisije na področju izobraževanja odraslih v okviru strategije *Izobraževanje in usposabljanje 2020* in njej nadrejene agende *Evropa 2020: Evropska strategija za pametno, vzdržno in vključujočo rast*. Končni rezultat konference, na kateri so bili predstavljeni tudi primeri dobrih praks na ključnih prednostnih področjih, naj bi bil akcijski načrt za novo obdobje, saj so se vsi udeleženci strinjali o spodbujevalnem in usmerjevalnem pomenu dokumenta na ravni EU, še zlasti pa držav članic.

Poročilo o poteku in zaključkih konference je objavljeno na spletni strani

<http://www.acs.si/index.cgi?m=51&id=243>.

Mag. Andrej Sotošek (andrej.sotosek@acs.si) in mag Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Študijski obisk delegacije Fundacije Ludwig Windthorst

Med 7. in 12. marcem so se v Ljubljani na študijskem obisku mudili mladi nemški državljani, ki jih zanimajo politična vprašanja in so člani diskusijske skupine v okviru Fundacije Ludwig Windthorst (Ludwig Windthorst Foundation; <http://www.ludwig-windthorst-stiftung.de>). Ustanovil jo je nekdanji sekretar za šolstvo za Spodnjo Saško, dr. Werner Remmers. Cilj fundacije je ohraniti zavest o krščanskih socialnih idealih *Ludwiga Windthorsta* v naši družbi. Ena od pomembnih dejavnosti fundacije je podpora mladim, ki so zainteresirani za diskurz o družbeno-političnih vprašanjih in za sodelovanje v civilni družbi.

To je bil tudi razlog za ustanovitev diskusijske skupine *Ludwig Windhorst Arbeitskreis* (<http://www.luwiland.de/>). Sedanji častni predsednik fundacije je *dr. Hermann Kues*, poslanec nemškega parlamenta in državni sekretar na Ministrstvu za družinske zadeve. Udeležencem so na voljo seminarji, delavnice in študijska potovanja, katerih cilji so vzpodbuditi razprave, izmenjave in kulturna srečanja. Vsako leto člani diskusijske skupine izberejo glavno temo za razpravo. Letos je to *izobraževanje*. Po zaključeni razpravi izdajo publikacijo, v kateri so predstavljene vse izpeljane dejavnosti na to temo.

Med tokratnim študijskim obiskom v Sloveniji so člani skupine želeli spoznati našo državo, njene kulturne značilnosti in njen sistem izobraževanja. V ta namen so obiskali več državnih ustanov na tem področju.

Sedemnajst udeležencev, ki jih je vodil *Andreas Gautier* iz Ludwig-Windthorst-Haus, Lingen (Nemčija), je 11. marca obiskalo tudi ACS, kjer sta jih zanimala predvsem razvoj izobraževanja odraslih v Sloveniji v zadnjih dvajsetih letih in razvoj ljudskih univerz. Gostom iz Nemčije smo predstavili sistem izobraževanja odraslih v Sloveniji, Andragoški center Slovenije ter Zvezo ljudskih univerz Slovenije in njene članice ([program obiska](#)).

Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Obisk ruske delegacije na ACS

24. marca je ACS obiskala štiričlanska delegacija izobraževalcev iz ruskih univerz. Še teden dni pred obiskom je kazalo, da se bo pri nas oglasilo 30 strokovnjakov na turneji po srednji Evropi (Ljubljano so vključili med obisk Salzburga in Benetk), nato pa se je zaradi različnih dejavnikov njihovo število skrčilo.

Obisk Slovenije so začeli na gimnaziji Poljane, kjer jih je sprejela *Ines Vozelj*, učiteljica ruskega jezika, ki je k obisku pritegnila še odgovorno za izobraževanje odraslih in dijake. Popoldne so v živahni razpravi preživeli v naši sejni sobi. Štiri predstavitve so podrobneje osvetlile naš sistem izobraževanja odraslih, delo ACS, dejavnosti UPI – ljudske univerze Žalec s poudarkom na mreži centrov vseživljenjskega učenja v Sloveniji ter projekt Teden vseživljenjskega učenja – TVU. Predstavitve so pripravili *Ema Perme*, vodja sektorja za izobraževanje odraslih pri Ministrstvu za šolstvo in šport, *mag. Andrej Sotošek*, direktor ACS, *Franja Centrih*, direktorica UPI – LU Žalec, in *mag. Zvonka Pangerc Pahernik*, vodja projekta TVU.

Tuje goste je še posebno zanimal sistem nacionalnih kvalifikacij in potrjevanja znanja, saj se s tem ravnokar ukvarjajo. Preučevanju praks s tega področja so tako skandinavskim in francoskim modelom dodali še našega. Srečanje je gospa *Nina Litvinova*, vodja poti, sklenila s povabili k projektom, ki jih pripravljajo. *Učni vlak od Helsinkov do Pekinga* se zdi še posebno privlačen.

Darijan Novak (darijan.novak@acs.si), ACS

Mednarodna konferenca Zagotavljanje kakovosti v poklicnem izobraževanju in usposabljanju in v izobraževanju odraslih

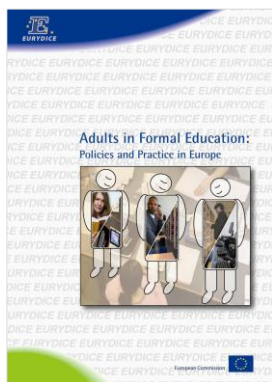
24. marca 2011 je na Bledu v Hotelu Park potekala prva mednarodna konferenca tematske mreže Zagotavljanje kakovosti v vseživljenjskem učenju (Quality Assurance in Lifelong Learning – [QALLL](#)) z naslovom *Zagotavljanje kakovosti v poklicnem izobraževanju in usposabljanju in v izobraževanju odraslih*. Konferenca je bila namenjena razpravi o delu, rezultatih, izkušnjah, izzivih na področju zagotavljanja kakovosti v izobraževanju in usposabljanju, in sicer med strokovnjaki izobraževanja in usposabljanja, koordinatorji projektov programa *Vseživljenjsko učenje* (Leonardo da Vinci in Grundtvig), snovalci izobraževalnih politik, predstavniki ministrstev, socialnimi partnerji in drugimi.

Na konferenci sta sodelovali tudi sodelavki ACS, *dr. Tanja Možina* in *mag. Tanja Vilič Klenovšek*. Izpeljali sta dopoldansko in popoldansko delavnico z naslovom *Zagotavljanje kakovosti v formalnem izobraževanju s poudarkom na izobraževanju odraslih in svetovanju*. *Dr. Tanja Možina* je predstavila dva prispevka, prvega o projektu *Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje – POKI*, drugega pa o vpeljavi modela za presojanje in razvijanje kakovosti v slovenska svetovalna središča za izobraževanje odraslih. V okviru razprav, ki jih je vsebinsko usmerjala *mag. Tanja Vilič Klenovšek*, so udeleženci obeh delavnic razmišljali o svojih izkušnjah na področju presojanja in razvijanja kakovosti v formalnem izobraževanju, dobrih praksah, že uveljavljenih konceptih ter izzivih, ki jih prinaša prihodnost. Ključni del v razpravah je bil namenjen razmisleku o priporočilih za nadaljnje delo stroke, predvsem za oblikovalce izobraževalnih politik na tem področju. *Dr. Tanja Možina* je ob zaključku konference na plenarnem delu sodelovala tudi kot razpravljavka v panelni razpravi.

Jasmina Orešnik Cunja (jasmina.oresnik.cunja@acs.si), ACS

POMEMBNE PUBLIKACIJE

Tematska študija Odrasli v formalnem izobraževanju: politika in praksa v Evropi

Na evropski Eurydice spletni strani je objavljena nova tematska študija z naslovom *Odrasli v formalnem izobraževanju: politika in praksa v Evropi (Adults in Formal Education: Policies and Practices in Europe)*.

Poročilo opisuje doseženi razvoj na tem področju po sprejetju [Akcijskega načrta za izobraževanje odraslih – Za učenje je vedno pravi čas](#). Obravnava zlasti cilj akcijskega načrta, da se zagotovi odraslim priložnost, da naredijo 'korak naprej' in pridobijo višjo raven izobrazbe. Poročilo se osredotoča na možnosti, ki jih imajo odrasli brez ustrezne kvalifikacije in si želijo pridobiti formalno kvalifikacijo, ter prikazuje politike in ukrepe za spodbujanje ponovnega vključevanja odraslih v

višješolsko in visokošolsko izobraževanje.

Celotno poročilo v angleškem, francoskem in nemškem jeziku je objavljeno na [spletni strani Eurydice](#), tiskane izvede poročila pa lahko prejmete po naročilu na eacea-eurydice@ec.europa.eu.

Poročilo bo do začetka junija predvidoma izšlo tudi v slovenskem jeziku, [povzetek v slovenščini](#) pa je že zdaj objavljen na [slovenski Eurydice spletni strani](#).

Vir: Eurydice novice, 7. marec 2011

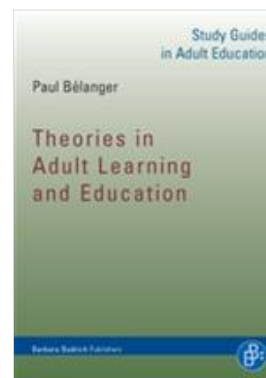
Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Nova knjižna zbirka o izobraževanju odraslih

Nemška založba Barbara Budrich Publishers je začela izdajati novo zbirko s področja izobraževanja odraslih. Doslej sta izšla dva zvezka (v angleškem jeziku). Prvi zvezek ima naslov *Raziskovanje in razvoj v izobraževanju odraslih: področja in trendi (Research and Development in Adult Education: Fields and Trends in Europe)*. Avtorica, *Esther Oliver*, je profesorica na sociološkem oddelku Barcelonske univerze. V predstavitvi knjige piše: »*Pomen izobraževanja odraslih stalno narašča – bodisi v povezavi z migracijami, vključevanjem v družbo, delovnim mestom ali profesionalizacijo učiteljev odraslih. Z mednarodno-primerjalnim pogledom na najpomembnejša raziskovalna vprašanja na področju izobraževanja odraslih ta študijski vodnik ponuja bogastvo sodobnih informacij za vsakogar, ki ga zanima to raznoliko področje. Knjiga je zasnovana kot učbenik, ki nudi učno snov za razpravo in nadaljnje raziskovanje izobraževanja odraslih z mednarodnega vidika.*«

Profesor *Paul Bélanger*, direktor Interdisciplinarnega raziskovalnega centra za vseživljenjsko učenje na Quebeški univerzi v Montrealu, je avtor drugega zvezka z naslovom *Teorije učenja in izobraževanja odraslih (Theories in Adult Learning and Education)*. »*Ta vodnik za študente izobraževanja odraslih preučuje teorije učenja odraslih in udeležbe odraslih v izobraževanju. Daje referenčni okvir za razumevanje razvoja hitro razvijajočega se področja in za poglobitev znanja in zmožnosti na tem strokovnem področju. Publikacija je razdeljena v dva dela: na del o teorijah učenja odraslih in poglavje o teorijah, ki razlagajo udeležbo (participacijo) odraslih v izobraževanju/učenju.*«

Kazali in drugi podatki o obeh publikacijah so dostopni na spletnih straneh založbe: <http://www.budrich-verlag.de/>.

Priredil: Peter Monetti (peter.monetti@acs.si), ACS

Program študijskih obiskov 2011/12 za izobraževanje in poklicno usposabljanje strokovnjakov in nosilcev odločanja

Na [spletni strani CEDEFOP](#) je objavljen *Program študijskih obiskov 2011/12 (Study visits programme 2011/12)*, namenjen izobraževanju in poklicnemu usposabljanju strokovnjakov in nosilcev odločanja.

Publikacija je v angleščini, nemščini, francoščini in španščini.

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Nove objave na spletnih straneh Statističnega urada RS

Statistični urad RS (SURS) je v začetku marca na spletni strani objavil podatke o izdatkih za formalno izobraževanje v Sloveniji od leta 2005 do 2008 (<http://www.stat.si/doc/statinf/09-SI-200-1101.pdf>).

Največji del javnih sredstev za formalno izobraževanje je bil namenjen za osnovnošolsko izobraževanje – v letu 2008 45,2 % (2,35 % BDP). Terciarnemu izobraževanju je bilo namenjenih 23,3 % javnih sredstev (1,21 % BDP), srednješolskemu izobraževanju 22,1 % (1,15 % BDP), predšolskemu izobraževanju pa 9,4 % (0,49 % BDP). Struktura porabe javnih sredstev po ravneh izobraževanja za leta 2005, 2006 in 2007 je bila podobna. V primerjavi z letom 2007 se je v letu 2008 nekoliko povečal delež izdatkov za predšolsko izobraževanje.

Obseg porabljenih javnih sredstev, izražen v absolutnih zneskih, se je med leti 2005 in 2008 povečeval na vseh ravneh izobraževanja, razen na ravni srednješolskega. V primerjavi z letom 2005 se je najbolj povečal na ravni predšolskega izobraževanja (za 33 %), najmanj pa na ravni srednješolskega izobraževanja (za 8 %).

Na spletnih straneh SURS so objavljeni tudi prvi podatki o vpisu študentov na višje strokovne šole, univerze in samostojne visokošolske zavode v študijskem letu 2010/2011. Na višje strokovne šole je vpisanih skoraj 1.000 študentov manj kot prejšnja leta. Večina študentov je vpisanih v programe treh področij, in sicer družbene, poslovne, upravne in pravne vede (31 %), tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo (29 %) in storitve (20 %). V visokošolske dodiplomske študijske programe na univerzah in na samostojnih visokošolskih zavodih s koncesijo je skupaj vpisanih 73.627 študentov, in sicer 69.948 na univerze in 3.678 na samostojne visokošolske zavode s koncesijo. V visokošolske dodiplomske študijske programe, prilagojene Bolonjski deklaraciji, in v enovit magistrski študijski program (2. stopnja) je vključenih skupaj kar 68,5 % vseh študentov. V magistrske študijske programe (2. bolonjska stopnja) je vpis vsako leto večji. V tem študijskem letu je vpisanih že skoraj 9.000 študentov, kar je 2.000 več kot lansko leto.

Erika Brenk (erika.brenk@acs.si), ACS

Evropska konferenca v Bruslju

V Bruslju je 17. marca 2011 Evropski ekonomsko-socialni odbor (European Economic and Social Committee – EESC) gostil konferenco *Most v prihodnost: Evropska politika poklicnega usposabljanja 2002–10*. Govorci, med katerimi je bila tudi *Androulla Vassiliou*, evropska komisarka za izobraževanje, kulturo, večjezičnost in mlade, so spregovorili o tem, kako lahko politika poklicnega izobraževanja in usposabljanja spodbuja zaposlovanje, rast in socialno vključenost. Razprava je bila osredotočena na rezultate poročila CEDEFOP o evropskem sodelovanju politike na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki je pomagala oblikovati Bruges sporočilo iz decembra 2010.

Christian Lettmayr, v.d. direktorja CEDEFOP, je poudaril pomen poklicnega izobraževanja in usposabljanja pri uresničevanju ciljev Evropa 2020. Tesne povezave med poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem ter trgom dela koristijo posamezniku in družbi na splošno. Zato bo CEDEFOP še naprej zagotavljal podporo za

oblikovalce politik. V zadnjih osmih letih je bil dosežen napredek pri sodelovanju med Evropsko unijo, nacionalnimi organi in socialnimi partnerji v 33 državah, vendar pa naloga v poklicnem izobraževanju in usposabljanju še zdaleč ni končana. Udeleženci konference so se strinjali, da mora poklicno izobraževanje in usposabljanje pritegniti večji delež učečih se, medtem ko mora vlaganje v izobraževalne možnosti slediti potrebam gospodarstva.

Več o sami konferenci in poročilu preberite na strani [CEDEFOP](#).

Priredila: Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

6. letna konferenca Kakovost za prihodnost vzgoje in izobraževanja

Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje je 18. marca 2011 v Ljubljani priredil letno konferenco z naslovom *Z ustvarjalnostjo do inovativnega posameznika in uspešne družbe*, katere namen je bil predstaviti različne pristope pri spodbujanju ustvarjalnosti in inovativnosti posameznika, s katerimi lahko dosegamo odlične rezultate.

Na konferenci, ki se ga je med drugimi udeležila državna sekretarka na Ministrstvu za šolstvo in šport, *Alenka Kovšca* (na fotografiji), je bil izpostavljen pogovor o povezavah med ustvarjalnostjo, inovativnim posameznikom in uspešno družbo. Iz globalne krize, ki je prizadela podjetja in države, nas do novih rešitev in uspešne družbe lahko vodijo neprestano prilagajanje, ustvarjanje in učenje, pri čemer morajo biti v ospredju organizacijska kultura, etične vrednote ter vrednost človeškega kapitala. Če verjamemo *Robertu Fulghmunu*, ki pravi, da se je vse, kar je moral vedeti, naučil v vrtcu, potem na ustvarjalnost, sistematičnost in inovativnost posameznikov močno vpliva prav vzgojno-izobraževalni proces.

Več o sami konferenci preberite na strani [Slovenskega inštituta za kakovost in meroslovje](#).

Priredila: Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Izpeljano je bilo usposabljanje v okviru projekta Krepitev mreže nevladnih organizacij izobraževanja starejših

V okviru projekta *Krepitev mreže nevladnih organizacij izobraževanja starejših*, ki je bil izbran na javnem razpisu Ministrstva za javno upravo v okviru spodbujanja razvoja nevladnih organizacij in civilnega dialoga za obdobje med leti 2010 in 2012, je Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani skupaj s partnerskimi univerzami 19. marca 2011 v Ljubljani izpeljala enodnevno usposabljanje članic mreže in njihovih predstavnikov.

Usposabljanja se je udeležilo štirideset ljudi, ki so postavljali vprašanja različnih tem (razlike med pedagogiko, andragogiko in geragogiko, dinamika majhne skupne starejših odraslih, didaktika na področju izobraževanja starejših odraslih, povezovanje vsebin izobraževanja z lokalnim razvojem itd.). Nanje so odgovarjali *prof. dr. Ana Krajnc*, *doc. dr. Dušana Findeisen*, *doc. dr. Marko Radovan*, *Senka Hočevar*

Ciuha in *Maja Vodopivec*. Udeleženi so ugotovili, da učenje jezika zahteva posebno pozornost, zato bi bilo potrebno mentorje starejših odraslih na področju jezikovnega izobraževanja povezati v posebno mrežo.

Predavatelji so spregovorili še o programiranju v izobraževanju starejših odraslih, značilnostih družbene skupine starejših odraslih ter o diskusijski metodi kot temeljni metodi v izobraževanju starejših.

Vir: E-novice U3 – 5/2011

Povzela: Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Tretja letošnja številka NoviSIO

Na Sektorju za izobraževanje odraslih pri Ministrstvu RS za šolstvo in šport so pripravili tretjo številko [NoviSIO-032011](#).

Teden vseživljenjskega učenja v Evropskem parlamentu

Evropsko združenje za izobraževanje odraslih (European Association for the Education of Adults – [EAEA](#)) je v tednu od 28. marca do 1. aprila skupaj s partnerji iz Platforme evropskih civilnih društev za vseživljenjsko učenje (The European Civil Society Platform on Lifelong Learning – [EUCIS-LLL](#)) izpeljala prvi *Teden vseživljenjskega učenja v Evropskem parlamentu*. Organizatorji so na stojnicah ponujali promocijsko gradivo EAEA in programa Grundtvig, v osebnih stikih s člani Parlamenta pa so odgovarjali na njihova vprašanja. *Pierre Mairesse*, direktor Direktorata A (vseživljenjsko učenje) Generalnega direktorata za izobraževanje in kulturo pri Evropski komisiji, se je sestal s predstavniki EUCIS-LLL in jim predstavil prizadevanja Evropske komisije na tem področju:

- pripravo predloga za nov *Program vseživljenjskega učenja*,
- nov *Akcijski načrt za izobraževanje odraslih* ter
- novo *Sporočilo Komisije o civilni družbi in večjezičnosti*.

V sredo, 30. maja, je bilo v Parlamentu organizirano omizje o tem, kako so zadnji varčevalni ukrepi prizadeli področje izobraževanja in usposabljanja. Sodelovali so predstavniki Francije, Irske, Latvije ter številnih evropskih ustanov in nevladnih organizacij. *Gina Ebner* iz EAEA, ki je predsedovala omizju, je opozorila na potrebo po trajnostnem financiranju področja, sodelovanju s civilno družbo, politiki, ki bo zasnovana na podatkih, in inovativnosti. V sredo zvečer je okrog 60 udeležencev prisluhnilo primerom dobre prakse s področja učnih mobilnosti, ki prispevajo k razvoju osebnih, družbenih in državljskih kompetenc, ter oblikovalo priporočila o tem, kako programe mobilnosti izboljšati tako, da bo lahko sodelovalo še več odraslih in bosta aktivno državljanstvo in osebni razvoj prepoznana za enako pomembna kot zaposljivost.

EAEA bo na svojih spletnih straneh v naslednjih tednih objavila gradiva z dogodka, ki ga ocenjuje kot uspešno priložnost za povečanje prepoznavnosti izobraževanja odraslih in vzpostavitev pomembnih kontaktov.

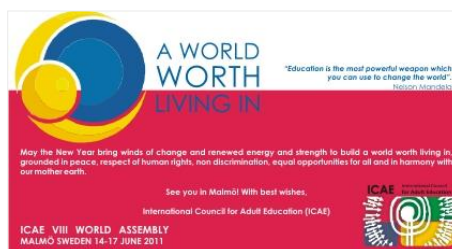
Vir: EAEA News [March 2011](#)

Priredila: mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Tečejo priprave na svetovno skupščino ICAE

V obdobju priprav na osmo svetovno skupščino Mednarodnega sveta za izobraževanje odraslih (International Council for Adult Education – ICAE) z naslovom *Svet, v katerem je vredno živeti – učenje in izobraževanje odraslih: ključ za preobrazbo (A world worth living in – Adult learning and education: a key for transformation)*, ki bo od 14. do 17. junija 2011 v Malmöju na Švedskem, tečejo različne dejavnosti. Med njimi je tudi virtualni seminar ICAE, ki poteka od 14. marca do 15. aprila.

Obdelane bodo štiri teme:

- Vseživljenjsko učenje za vzdržnost v svetu s spreminjajočo se klimo,
- Ugotavljanje uresničevanja milenijskih razvojnih ciljev (MDG), ciljev EFA (Izobraževanje za vse) in Belemskega akcijskega načrta (CONFINTEA VI),
- Primerno učenje kot pogoj za pravico do primerne dela,
- Nordijsko ljudsko prosvetljenje in svetovni izzivi.

Do zdaj sta bili s prispevki priznanih strokovnjakov s področja izobraževanja odraslih predstavljeni dve temi, zanimivi prispevki so na voljo na spletni strani <http://www.icae2.org/?q=en/node/1371>.

Naj še opozorimo, da se rok za prijavo na VIII. svetovno skupščino ICAE izteče 15. aprila 2011.

Vir: spletna stran <http://aworldworthlivingin.se>

Priredila: mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

KOTIČEK JE VAŠ

Predstavitev projektov LENA in LARA

Zveza društev upokojencev Slovenije je v zadnjih petih letih sodelovala v dveh mednarodnih projektih s področja izobraževanja starejših, imenovanih *LENA* in *LARA*. V obeh projektih so sodelovale javne ustanove in nevladne organizacije iz šestih oziroma petih držav.

Evropski projekt *LENA*, *učenje po meri starejših ljudi* je nastal zaradi naglih demografskih sprememb starajočega se prebivalstva in vedno večjega pomena vseživljenjskega učenja. Pri nastajanju so sodelovali strokovnjaki iz Anglije, Avstrije, Češke, Italije Nemčije, Portugalske in Slovenije. Cilj projekta je bil na osnovi evropskih znanj in izkušenj pripraviti vrsto programov za izobraževanje starejših. Tako je vsaka udeleženka projekta pripravila svoj program z vsemi metodičnimi navodili ter predvideno didaktično opremo, program pa je preizkusila v več različnih poskusnih skupinah starejših. V Sloveniji smo pripravili program z naslovom *Varni – čili – zdravi: Kaj lahko naredim za svojo lastno varnost in kako?*. Sestavlja ga **pet** različnih vsebin: urejanje varnega doma, varna udeležba v prometu, sodobna prehrana, finančno poslovanje in kako ravnati v primeru tatvine ali roparskega

napada v stanovanju ali na prostem. Gradiva so objavljena v jezikih vseh udeležencev, v [slovenščini](#) tudi na strani Zveza društev upokojencev Slovenije: <http://www.zdus-zveza.si>.

Cilj projekta *LARA, učenje – odgovor staranju*, v katerem sodelujejo organizacije iz Anglije, Avstrije (koordinatorji), Češke, Nemčije, Portugalske in Slovenije pa je bil pripraviti program za izobraževanje tistih, ki izvajajo izobraževanje starejših. Zastavljen je bil iz prepričanja in izkušenj, da je treba pri izobraževanju starejših upoštevati, da se učijo drugače kot mladi, da imajo bogate življenjske izkušnje in da so v tem smislu lahko tudi 'učitelj drug drugemu', kar je možno le, če je izobraževalni proces voden tako, da to omogoča. Upošteva vse to je vsak projektni partner pripravil del programa in ga v svojem okolju preizkusil. Tako je nastalo obsežno gradivo, ki ga sestavljajo trije priročniki z naslovi *Vodič*, *Priročnik* in *Komplet orodij*. Vsa gradiva so objavljena v jezikih vseh udeležencev projekta, in sicer na CD-jih in na projektni spletni strani: <http://www.laraproject.net/>.

Projekt smo zaključili na kongresu v Hamburgu (<http://www.laraproject.net/outcomes/lara-congress.html>), na katerem sta sodelovala tudi predstavnik programa Grundtvig, *Alan Smith*, in predstavnica AGE, evropske platforme nevladnih organizacij, *Dušana Findeisen*. Oba sta poudarila pomen izobraževanja starejših in nas opozorila na dejavnosti v letu 2012, ko naj bi bilo v ospredju dejavno staranje.

Čeprav je projekt zaključen, se bo delo nadaljevalo. Takrat, ko bomo vnesli v izobraževanje starejših predvidene novosti in ugotovili, da so udeleženci izobraževanja s takšnim izobraževalnim delom zadovoljni, bomo lahko rekli: »Uspeli smo!«.

Irena Koželj Levičnik (irena.levicnik@amis.net), Zveza društev upokojencev Slovenije

Mednarodno izobraževanje o razvoju kompetenc za spodbujanje zaposljivosti

Zavod S.O.L. Institut za promocijo izkustvenega učenja, ki deluje na področju kariernega svetovanja in izobraževanja odraslih, je med 28. februarjem in 5. marcem v Mengšu organiziral mednarodno delavnico z naslovom *Razvoj ključnih kompetenc za spodbujanje zaposljivosti in vključevanje na trg delovne sile*.

Večina udeležencev izobraževanja, financiranega s strani Evropske komisije v okviru programa Vseživljenjsko učenje, je bila iz vrst visoko izobraženih mladih diplomantov, ki so zaradi pomanjkanja delovnih izkušenj in ključnih kompetenc med najbolj izpostavljenimi brezposelnosti in socialni ogroženosti.

Da bi pripomogli k izboljšanju zaposljivosti mladih diplomantov, so bili po besedah *Barbare Babnik*, ki se na Zavodu S.O.L. ukvarja tudi s kariernim svetovanjem, glavni cilji delavnice »omogočiti udeležencem, da bolje razumejo potrebe in pričakovanja delodajalcev do mladih visoko izobraženih iskalcev zaposlitve, da razumejo značilnosti evropskega trga v luči medkulturnih razlik, da poglobijo razumevanje sebe ter svojih

vrednot, potreb in potencialov, da se naučijo kreativnega razmišljanja, reševanja problemov in mednarodnega mreženja ter da oblikujejo akcijski načrt za uspešno integracijo na trg dela».

Način izobraževanja je od udeležencev iz desetih evropskih držav zahteval nenehno aktivno vključenost v diskusije, izmenjave izkušenj, interaktivne vaje, kritične refleksije in prenos novih znanj v konkretne situacije. Udeleženci so po končani delavnici poudarili, da jim bo novo znanje pomagalo v poklicnem in osebnem življenju.

Katja Kumar (katja@solinstitut.com), Zavod S.O.L. Institut za promocijo izkustvenega učenja

Obisk japonskih strokovnjakov

Andragoško društvo Slovenije je v ponedeljek, 21. marca 2011, organiziralo strokovno srečanje z gosti iz Japonske. Prišli so štiri člani z različnih japonskih univerz, skupino pa je vodila univerzitetna profesorica *Yukiko Sawano* z Univerze svetega srca v Tokiu.

V pogovoru nas je zanimalo, ali je še v veljavi Zakon o pospeševanju vseživljenjskega učenja (VŽU) iz leta 1990, kako delujejo ustanove, ki so bile ustanovljene skupaj s tem zakonom kot del gibanja za razvoj vseživljenjskega učenja na Japonskem (na primer Biro za VŽU, Nacionalni svet za VŽU, izobraževalni centri na lokalnih območjih itn.). Japonski gostje, zlasti gospa *Sawano*, ki je bila pri nas že pred enajstimi leti, so želeli vedeti, ali še delujejo in kako so zaživel različni naši projekti, kot so: *Borza znanja*, *Študijski krožki*, *Projektno učenje za mlajše odrasle – PUM*, aktivno državljanstvo idr.

V pogovoru smo izvedeli, da so bili v 90-tih letih prejšnjega stoletja cilji za pospeševanje vseživljenjskega učenja zelo dobro zastavljeni, a se danes v praksi ne izvajajo na zastavljeni ravni:

- infrastruktura vseživljenjskega učenja je šibkejša kot nekoč,
- precej lokalnih izobraževalnih centrov so ukinili, enako velja tudi za informacijska omrežja za vseživljenjsko učenje;
- nacionalni festival vseživljenjskega učenja, ki bi ustrezal našemu TVU, so morali lani ukiniti, ostajajo le še lokalni festivali v nekaterih bogatejših prefekturah.

Poslabšanje povezujejo z nastopom svetovne krize. Japonska se ni kaj dosti spremenila v tem, da je izrazito k 'diplomam usmerjena družba', vseživljenjsko učenje in izobraževanje odraslih pa sta še vedno v ozadju v primerjavi z izobraževanjem mladine in otrok.

Na drugi strani pa so imeli japonski gostje o projektih izobraževanja odraslih v Sloveniji – kljub našemu kritičnemu opisovanju stanja – pozitivno mnenje, saj ugotavljajo, da so se nekateri naši izvorni projekti »dobro uveljavili« in da smo lahko zadovoljni z njihovo razširjenostjo in učinkovitostjo.

Podrobnejši članek lahko preberete v novi številki e-informativnega glasila ADEES, ki izide v začetku aprila.

Nataša Elvira Jelenc (natelj@gmail.com), ADS

Javna strokovna razprava o novi Beli knjigi o vzgoji in izobraževanju v RS

V četrtek, 31. marca 2011, so na novinarski konferenci na Ministrstvu za šolstvo in šport predstavili osnutek nove *Bele knjige o vzgoji in izobraževanju v RS*, ki jo je oblikovala Nacionalna strokovna skupina za pripravo Bele knjige.

Na [posebni spletni strani](#) so objavljene sprejete rešitve, ki so jih pripravile področne strokovne skupine za posamezna področja vzgoje in izobraževanja. Javna strokovna razprava o predlaganih rešitvah poteka v mesecu aprilu 2011. Pripombe lahko sporočite do **30. aprila 2011** na elektronski naslov: info@belaknjiga2011.si.

Več informacij najdete na spletnem naslovu: <http://www.belaknjiga2011.si/>.

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Vabilo na usposabljanje za krepitev vrednot nenasilja

Slovenska filantropija bo v okviru projekta *Profesionalno usposabljanje strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju na področju krepitev kompetenc za preprečevanje nasilja v obdobju let 2010–2012*, izbranim na javnem razpisu, v šolskih letih 2010/2011 in 2011/2012 izvajala program usposabljanja *Prostovoljstvo – krepitev vrednot nenasilja*.

Usposabljanje je del celovitega projekta *In sem*, ki ga skupaj izvajajo ISA institut, Društvo Ključ in Slovenska filantropija, financiran pa je iz Evropskega socialnega sklada preko Ministrstva za šolstvo in šport.

Brezplačni program je namenjen tudi strokovnim delavcem v organizacijah za izobraževanje odraslih.

Podrobnejše informacije o programu, trajanju, poteku, terminih in lokacijah ter prijavnico usposabljanja najdete v [vabilu \(pdf\)](#).

Organizatorji opozarjajo, da se je treba na usposabljanje – prva so se začela že konec marca – prijaviti čim prej.

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Kulturno mediatorstvo v bolnišnici – nov partnerski program UKC in UTŽO Ljubljana

V naslednjih mesecih bosta Univerza za tretje življenjsko obdobje Ljubljana (UTŽO) in Univerzitetni klinični center Ljubljana (UKC) začela razvijati mrežo kulturnih mediatorjev v bolnišnici. Sodelovali bodo tudi drugi prostovoljci, ki v UKC že delujejo.

Namen tovrstnega sodelovanja je deliti z bolniki Kliničnega centra svoje znanje, kulturo in izkušnje ter jih s tem obogatiti s čim lepim, novim. UTŽO vabi vse, ki bi jih sodelovanje v tem projektu zanimalo, da se jim pridružijo na predhodnem usposabljanju.

Za več informacij in prijavo se obrnite na Alijano Šantej (T: 014332 090, E: univerza-3@guest.arnes.si).

Vir: E-novice U3 – 4/2011

Priredila: Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Javno povabilo za usposabljanje na delovnem mestu

Zavod RS za zaposlovanje (ZRSZ) obvešča, da je podaljšano javno povabilo za usposabljanje brezposelnih na delovnem mestu. S tem je podaljšan rok za oddajo ponudb delodajalcev.

Povabilo je po novem odprto do porabe razpoložljivih sredstev, najdlje do 1. maja 2011. Spremembe javnega povabila za usposabljanje brezposelnih na delovnem mestu, ki je bilo objavljeno 1. marca 2011, so naslednje:

- vsi roki, navedeni v povabilu, so podaljšani za dva meseca,
- razpoložljiva sredstva v okviru povabila po novem znašajo 12.131.259,44 EUR,
- pri Sklopu I je dodana možnost trajanja usposabljanja 1 mesec.

Podrobnosti o javnem povabilu najdete [na strani ZRSZ](#), kjer bo objavljena tudi informacija o zaprtju.

Vir: <http://www.ess.gov.si/obvestila/obvestilo?aid=257>

Povzela: Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Vabilo na dogodke v Mednarodnem letu gozdov

[Zavod za gozdove Slovenije](#) v okviru [Mednarodnega leta gozdov](#) izvaja vrsto zanimivih dogodkov. Med njimi je bila 25. marca 2011 na Črnicu izpeljana novinarska konferenca, kjer je minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, mag. Dejan Židan, predstavil stanje na področju gozdarstva, načrte in dejavnosti na tem področju. Predvajani so bili tudi filmi RTV Slovenije *Drevesa pripovedujejo*. Med letom v Prirodoslovnem muzeju Slovenije poteka [cikel predavanj](#) na temo gozdov, razpisana sta literarni in [fotografski natečaj](#) ipd.

[Koledar dogodkov](#) se sproti dopolnjuje na spletni strani Zavoda za gozdove Slovenije. Vabljeni k udeležbi!

Povzela: Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Občutek lastne vrednosti kot način preprečevanja nesocialnega vedenja

Inštitut za razvijanje osebne kakovosti vabi učitelje, vzgojitelje, svetovalne delavce in vse, ki želijo prepoznati pomen pozitivnega samovrednotenja na področju vzgoje, socialne problematike in duševnega zdravja, se naučiti razvijati svoj občutek lastne vrednosti in ga spodbujati pri drugih, da se udeležijo posveta z naslovom *Občutek lastne vrednosti kot način preprečevanja nesocialnega vedenja*.

Posvet bo **20. in 21. maja 2011** v Ljubljani ([prijavnica](#)). Podrobnosti so objavljene na spletni strani: <http://www.insti-rok.si/novice?ContentID=14>, več informacij pa lahko dobite tudi po telefonu: 01 436 2432.

Slavica Jankovič (izobrazevanje@insti-rok.si), Inštitut za razvijanje osebne kakovosti

Biti konkurenčen na svetovnem trgu – z vseživljenjskim izobraževanjem internacionaliziramo podjetje

Da bi pospešili mednarodno menjavo in podjetja spodbudili k povečanim naporom za izvoz blaga in storitev, država povečuje svoje spodbude za internacionalizacijo, povečuje število vhodnih in izhodnih gospodarskih delegacij, krepi mrežo gospodarskih predstavništev in vzpostavlja gospodarsko diplomacijo.

Vendar je uspeh dejavnosti, ki so jih v Gospodarski zbornici Slovenije poimenovali kar z *Go International, Slovenija*, v prvi vrsti odvisen od znanja in sposobnosti podjetnikov in menedžerjev, ki vodijo podjetja. Zato so pričakovanja po dejavnejši vlogi visokega šolstva za pridobitev visokošolske formalne izobrazbe pa tudi na področju razvoja dopolnilnih znanj, torej vseživljenjskega izobraževanja, toliko večja. Ker vseživljenjsko izobraževanje vse bolj postaja sestavni del visokošolskega izobraževanja, bodo visokošolske ustanove morale razmisliti o tem, kako se odzvati na potrebe trga in oblikovati strategije in poslovne modele za vseživljenjsko učenje.

Na 3. strokovni konferenci na DOBA Fakulteti, ki bo **9. junija 2011** v Mariboru, bomo spregovorili o možnostih in spodbudah za internacionalizacijo podjetij, vlogi visokega šolstva pri odzivu na potrebe podjetij in predstavili nekatere aktualne izobraževalne vsebine in informacije za vstop na tuje trge.

Izpostavljeni bodo trije vidiki:

- predstavniki države in gospodarskih združenj bodo predstavili možnosti in spodbude za internacionalizacijo poslovanja;
- podjetniki in menedžerji bodo razkrili izzive v praksi in potrebe po znanjih in kompetencah;
- predstavniki visokega šolstva bodo predstavili obstoječe možnosti izobraževanja ter nove pobude za razvoj programov in oblik vseživljenjskega učenja z namenom uspešnejše internacionalizacije.

Mag. Vesna Kolenc Potočnik (vesna.kolenc-potocnik@doba.si), DOBA Fakulteta

Mobilna Info točka za tujce v Zaposlitvenem kotičku na ZRSZ

Na Zavodu RS za zaposlovanje (ZRSZ), Območni službi Ljubljana so odprli mobilno Info točko za tujce. Državljanom držav, ki niso članice Evroske unije, Evropskega gospodarske prostora in Švice, redno zagotavljajo informiranje za tujce po vsej Sloveniji.

Informiranje poteka na lokacijah Zavoda, v samskih domovih, na zaposlitvenih sejmih in drugih kariernih dogodkih. Srečanja potekajo v obliki individualnih pogovorov. Izvajajo jih svetovalci Info točke za tujce s kompetencami za medkulturno poslovanje. O datumih in lokacijah po Sloveniji, kjer bo mobilna Info točka za tujce na voljo, bo ZRSZ sproti obveščal na [svoji spletni strani](#).

Vir: <http://www.ess.gov.si/obvestila/obvestilo?aid=245>

Povzela: Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

POSVETI, KONFERENCE

AERT and CASAE Joint Conference

Toronto, Kanada, 10. do 12. junij 2011

52. letna konferenca o raziskovanju izobraževanja odraslih (Annual Adult Education Research Conference – AERT) in 30. nacionalna konferenca Kanadskega združenja za preučevanje izobraževanja odraslih (Canadian Association for the Study of Adult Education – CASAE) bosta združeni potekali v Torontu v organizaciji Ontarijskega inštituta za izobraževanje (Ontario Institute for Studies in Education, University of Toronto). Več na spletni strani <http://www.adulterc.org/index.htm>.

Critical perspectives on professional learning

Kritični pogledi na strokovno izobraževanje

Leeds, Anglija, 13. junij 2011

Ta enodnevna konferenca o strokovnem izobraževanju, ki jo so-organizirajo University of Leeds, Leeds Metropolitan University and Birkbeck University of London, je peta po vrsti. Namenjena je vsem, ki se ukvarjajo bodisi z začetnim ali nadaljnjim strokovnim izobraževanjem in usposabljanjem tako v izobraževalnih kot delovnih organizacijah. Več informacij najdete na spletni strani <http://www.leeds.ac.uk/medicine/meu/events/perspectives.html>.

14th International Conference: Evaluation in Education in the Balkan Countries,

14. mednarodna konferenca: Evalvacija v izobraževanju na Balkanu,

Beograd, Srbija, 16. do 18. junij 2011

Konferenco organizirajo Balkansko združenje za pedagogiko in izobraževanje, Thessaloniki, Oddelek za pedagogiko in andragogiko na beograjski Filozofski fakulteti in njegov inštitut ter Srbsko andragoško društvo. Udeleženci iz balkanskih držav bodo predstavili politiko in prakso evalvacije v izobraževanju v njihovih državah in o tem razpravljali. Spletna stran konference je <http://belgradeconference.webs.com/>.

HANDBOOK for literacy and non-formal education facilitators in Africa. - Paris : Unesco, 2006. - VII, 150 str. : ilustr. ; 30 cm. - Dostopno tudi na:
<http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001446/144656e.pdf>

IGLIČAR, Aleksander

Izobraževanje vrhnjega managementa v okviru visokošolskih institucij / Aleksander Igličar. - 1. natis. - Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 2010 (Ljubljana : Copis). - I, 84 str. : tabele, graf. prikazi ; 24 cm. - (Ekonomska fakulteta - znanstvena monografija)

IZOBRAŽEVANJE - most med generacijami [Elektronski vir] : priročnik za medgeneracijsko učenje / uredili Nives Ličen, Boža Bolčina ; fotografije Ljudska univerza Jesenice ... [et al.]. - El. knjiga. - Ajdovščina : Ljudska univerza, 2010. - 1 optični disk (CD-ROM) ; 12 cm

MODERNISING vocational education and training : fourth report on vocational education and training research in Europe: executive summary / [prepared by] Cedefop. - Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2009. - 42 str. : graf. prikazi ; 25 cm. - (Reference series). - Dostopno tudi na: http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/4068_en.pdf

MOŽINA, Tanja, 1969-

Kakovost kot (z)možnost / Tanja Možina. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2010 ([Bevke] : Bograf). - 286 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Študije in raziskave / Andragoški center Slovenije ; 14). - Dostopno tudi na: <http://poki.acs.si/documents/N-49-11.pdf>

MUSEK, Janek

Psihologija življenja / Janek Musek. - 1. izd. - Ljubljana : Inštitut za psihologijo osebnosti, 2010. - XX, 585 str. : ilustr. ; 25 cm

NARRATIVE perspectives on adult education / Marsha Rossiter and M. Carolyn Clark, editors. - San Francisco : Jossey-Bass, 2010. - 97 str. ; 23 cm. - (New directions for adult and continuing education, ISSN 1052-2891 ; no. 126)

PIELKE, Roger A., 1968-

The honest broker : making sense of science in policy and politics / Roger A. Pielke. - 5th printing. - Cambridge [etc.] : Cambridge University Press, 2010, cop. 2007. - X, 188 str. : ilustr. ; 23 cm

PROFESIONALNO usposabljanje strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju : letni pogovor / avtorji Justina Erčulj ... [et al.] ; urednica Silva Jančan. - Kranj : Šola za ravnatelje, 2009 (Maribor : Dravska tiskarna). - 80 str. : graf. prikazi ; 30 cm

PHILOSOPHICAL perspectives on lifelong learning / edited by David N. Aspin. - Dordrecht : Springer, cop. 2007. - XVII, 332 str. ; 25 cm. - (Lifelong learning book series ; vol. 11)

SALZBURGER Gespräche für Leiterinnen und Leiter in der Erwachsenenbildung (1-50 ; 1958-2007 ; Salzburg)

Eine Konferenz der anderen Art : 50 Jahre "Salzburger Gespräche" für Erwachsenenbildung / hrsg. von Stefan Vater unter Mitarb. von Laura R. Rosinger. - Frankfurt am Main [u.a.] : P. Lang, cop. 2009. - 239 str. : ilustr. ; 21 cm

SIGNPOSTS to literacy for sustainable development : complementary studies by Harbans S. Bholra and Sofia Valdivielso Gómez. - Hamburg : UNESCO Institute for Lifelong Learning (UIL), cop. 2008. - 171 str. ; 21 cm. - Dostopno tudi na: <http://unesdoc.unesco.org/images/0015/001595/159540e.pdf> (Connect to book online).

SUŠA, Rene

Poročilo : [seminar Z globalnim učenjem do globalne solidarnosti: do državljskih in medkulturnih kompetenc že v šoli] / [Rene Suša]. - Ljubljana : Sloga - platforma nevladnih organizacij za razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč, 2009. - 31 str. : ilustr. ; 30 cm. - (Projekt Tudi ti si delček istega sveta)

SVETINA, Metka, 1957-

Evalvacija certifikatnega sistema [Elektronski vir] : vpliv sistema na razvoj izobraževanja odraslih in individualno zaposljivost / Metka Svetina, Mojca Dobnikar. - El. knjiga. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2010. - Način dostopa (URL):

http://arhiv.acs.si/porocila/Evalvacija_certifikatnega_sistema.pdf

ZA manj negotovosti : aktivno državljanstvo, zdrav življenjski slog, varovanje okolja / uredil Slavko Gaber ; souredniki Mitja Sardoč, Janko Strel in Andrej Lukšič. - V Ljubljani : Pedagoška fakulteta, 2009 (Ljubljana : Littera picta). - VI, 337 str. : ilustr., tabele ; 24 cm

VREČER, Natalija

INCLUD-ED [Elektronski vir]. Working paper 11, The identification of gaps in the statistical databases regarding the connection of education and employment, health, housing and political participation / Natalija Vrečer. - El. knjiga. - Ljubljana : Slovenian Institute for Adult Education, 2009. - (Project 3 Social and educational exclusion and inclusion. Social structure in the European knowledge based society). - Način dostopa (URL): http://arhiv.acs.si/porocila/INCLUD-ED_WP_11.pdf

Peter Monetti (knjiznica@acs.si), ACS

Knjižnica ACS je za obiskovalce odprta

- v sredo in petek od 10. do 12. ure

- v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure

Fond knjižnice je uvrščen v COBISS/OPAC kooperativni online bibliografski sistem.

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana | Izvršna urednica: Nevenka Kocijančič (T: 01 5842 595, E: nevenka.kocijancic@acs.si) | Odgovorna urednica: mag. Zvonka Pangerc Pahernik (T: 01 5842 567, E: zvonka.pangerc@acs.si) | Drugi člani uredniškega odbora: mag. Andrej Sotošek, direktor ACS; Sonja Klemenčič, mag. Tanja Vilič Klenovšek in mag. Margerita Zagmajster | Jezikovni pregled: Nevenka Kocijančič | Računalniška postavitev: Klemen Zajec | Korektorja: Peter Monetti, mag. Zvonka Pangerc Pahernik | Oblikovanje: Larisa Hercog

ISSN 1855-5942 | Številke je mogoče prebrati na: <http://www.acs.si/e-novicke>.

Izdajo glasila e-Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

